

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

79. SESJA PLENARNA 21–22 KWIETNIA 2009 R.

Opinia Komitetu Regionów „energia: przegląd strategiczny i charakterystyka energetyczna budynków”

(2009/C 200/09)

KOMITET REGIONÓW

- Ubolewa, że nie przedstawiono żadnej propozycji odnośnie do wprowadzenia wiążącego instrumentu legislacyjnego, który miałby dotyczyć celów w zakresie poprawy efektywności energetycznej o 20 %.
- Zwraca uwagę na możliwości rozwiązań łączących działalność przemysłową i wytwarzanie energii (wykorzystywanie straconego ciepła, chłodzenie, produkcja energii, techniki kogeneracji i poligeneracji itp.).
- Przypomina o istotnym znaczeniu prac prowadzonych przez lokalne i regionalne agencje energii w całej Unii. Są one strategicznymi partnerami w ramach europejskiej polityki energetycznej i ich działania powinny być lepiej wspierane i wykorzystywane przez Unię Europejską.
- Zwraca uwagę, jak ważne jest, by przyspieszyć wykorzystywanie funduszy strukturalnych na inwestycje w zakresie efektywności energetycznej w budynkach.
- Popiera inicjatywę Komisji Europejskiej zmierzającą do tego, by trwale zezwolić na stosowanie obniżonych stawek podatku VAT w sektorze budownictwa mieszkaniowego, w tym w odniesieniu do prac remontowych.
- Popiera wysiłki Komisji Europejskiej mające na celu opracowanie — we współpracy z EBI i EBOR — instrumentów finansowych służących poprawie efektywności energetycznej. Przypomina, że jednym z zasadniczych celów utworzenia takich instrumentów finansowych jest udostępnienie ich samorządom lokalnym i regionalnym, aby wesprzeć te ostatnie w ich działaniach jako głównych podmiotów w procesie wdrażania dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

Sprawozdawca: Jean-Louis JOSEPH (FR/PSE), Mer La Bastidonne

Dokumenty źródłowe:

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Drugi strategiczny przegląd sytuacji energetycznej. Plan działania dotyczący bezpieczeństwa energetycznego i solidarności energetycznej UE” COM(2008) 781 wersja ostateczna oraz

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (przekształcenie dyrektywy 2002/91/WE z 16 grudnia 2002 r.)

COM(2008) 780 wersja ostateczna, 2008/0223 (COD)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW,

A. Drugi strategiczny przegląd sytuacji energetycznej w Unii Europejskiej

1. Uważa, że wyzwania związane z polityką energetyczną Unii Europejskiej mają zasadnicze znaczenie dla teraźniejszości i przyszłości UE i jej obywateli oraz dla zagadnień klimatycznych na szczeblu światowym. Przypomina, że podmioty lokalne i regionalne odgrywają jako partnerzy kluczową rolę w skutecznym definiowaniu, planowaniu i wdrażaniu europejskiej polityki energetycznej. Dlatego też wyraża ubolewanie, że rolę tych podmiotów tylko w bardzo niewielkim stopniu uwzględniono w drugim przeglądzie strategicznym.

2. Uznaje znaczenie bezpieczeństwa dostaw, które zajmuje centralne miejsce w drugim strategicznym przeglądzie i jest kwestią niezwykle drażliwą politycznie. Przyznaje również, że jeśli chodzi o kwestię bezpieczeństwa dostaw, sytuacja w państwach członkowskich przedstawia się różnie. Różnice te, wynikające między innymi z przyczyn historycznych, powodują, że konieczne są skoordynowane działania na szczeblu europejskim, aby zmniejszyć nierówności, zacieśnić więzi między partnerami i ograniczyć ryzyko dla Unii jako całości.

3. Uznaje, że w następstwie pierwszego strategicznego przeglądu dokonano istotnych postępów, m.in. określono tzw. cele 3x-20, jak również pojawiły się pierwsze osiągnięcia w dziedzinie prawodawstwa, przypiętowane niedawnym porozumieniem między Parlamentem i Radą w sprawie pakietu energetyczno-klimatycznego.

4. Jest zdania, że postępy te, choć znaczące, stanowią dopiero pierwszy krok. Dlatego też jest konieczne, by cele 3x20 pozostały naczelnym priorytetem europejskiej polityki w zakresie energii, żeby zapewnić spójność i ciągłość, które są warunkami powodzenia rozpoczętych działań.

5. Podkreśla, że jedną z głównych trosk Unii Europejskiej w dziedzinie energii powinna być teraz kwestia efektywności energetycznej. Przypomina o modelu „trias energetica”, który hierarchizuje według malejącego znaczenia kierunki polityki umożliwiające zmniejszenie wpływu zużycia energii na klimat; na model ten składają się efektywność energetyczna, promowanie energii ze źródeł odnawialnych oraz optymalizacja zużycia energii pozyskiwanej ze źródeł kopalnych. Efektywność energetyczna

to nie tylko czynnik spajający cele 3x20, odgrywa ona także zasadniczą rolę w dziedzinie bezpieczeństwa dostaw. Należy jednak wyrazić ubolewanie, że efektywność energetyczna to jedyny spośród trzech celów 3x20, który nie znalazł jeszcze odzwierciedlenia w wiążącym instrumencie legislacyjnym.

6. W związku z tym przychylnie odnosi się do środków dotyczących efektywności energetycznej zaproponowanych przez Komisję przy okazji publikacji drugiego strategicznego przeglądu (zwłaszcza takich, jak przegląd dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków — patrz poniżej), żałuje jednak, że:

6.1 Ogólnie rzecz biorąc, efektywność energetyczna zostaje wymieniona dopiero na czwartym miejscu wśród pięciu priorytetów składających się na europejski plan działania w zakresie bezpieczeństwa dostaw i solidarności w dziedzinie energii.

6.2 Nie przedstawiono żadnej propozycji odnośnie do wprowadzenia wiążącego instrumentu legislacyjnego, który miałby dotyczyć celów w zakresie poprawy efektywności energetycznej o 20 %. Trzeba stworzyć wyraźniejsze powiązanie z celami i instrumentami określonymi w dyrektywie w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych (2006/32/WE). Jest to konkretny instrument, dzięki któremu można zrobić pierwszy krok w kierunku osiągnięcia celu 20 %.

6.3 Prognozy przedstawione w załączniku do drugiego strategicznego przeglądu pokazują, że Komisja Europejska liczy po części na zjawisko niezależne od swoich działań (wzrost cen ropy naftowej), aby osiągnąć cele dotyczące 20 % w dziedzinie efektywności energetycznej. Dowodzi to, że brak jest woli politycznej i niewystarczająco inwestuje się w efektywność energetyczną. Postawa ta jest tym bardziej godna pożałowania, że spodziewane korzyści z inwestycji w efektywność energetyczną sprawiają, iż inwestycje te stanowią potężne narzędzie naprawy gospodarczej i tworzenia miejsc pracy, które mają zasadnicze znaczenie w obecnym kontekście kryzysu.

6.4 Towarzyszące drugiemu strategicznemu przeglądowi propozycje w zakresie efektywności energetycznej nie obejmują konkretnych środków dla przemysłu, który wszak zużywa ogromne ilości energii. W dziedzinie bezpieczeństwa dostaw należy jednak zwrócić uwagę na możliwości rozwiązań łączących działalność przemysłową i wytwarzanie energii (wykorzystywanie straconego ciepła, chłodzenie, produkcja energii, techniki kogeneracji i poligeneracji itp.).

6.5 Wyraża zadowolenie, że uznano, iż transport powinien odgrywać kluczową rolę w realizacji celów w dziedzinie energii. Zważywszy na silne uzależnienie sektora transportu europejskiego od ropy naftowej, ubolewa jednak, że w drugim strategicznym przeglądzie nie zaproponowano strategii dla tego sektora. Reprezentuje on ponad 30 % końcowego zużycia energii w Unii. Problematyka bezpieczeństwa dostaw dotyczy tego sektora bezpośrednio, ponieważ jest on uzależniony niemal wyłącznie od ropy naftowej, importowanej przez Unię Europejską w ponad 80 %. Komitet wzywa w związku z tym Komisję Europejską, by równoległe z pakietem na rzecz efektywności energetycznej przedstawiła propozycje dotyczące efektywności transportu. Obszar ten kryje ogromny niewykorzystany potencjał dla ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, np. poprzez inwestycje w szynowe i inne publiczne środki transportu, pojazdy energooszczędne, wspólne użytkowanie samochodu (*car-sharing*), jazdę z dbałością o środowisko, częstsze korzystanie z roweru itd.

7. Podkreśla fundamentalną rolę władz regionalnych i lokalnych w dziedzinie efektywności energetycznej. W związku z tym:

- a. Ponownie wyraża poparcie dla porozumienia między burmistrzami i przypomina o swej opinii perspektywicznej w tej sprawie, w której podkreślił m.in., że „lokalne działania mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celu polegającego na zwiększeniu o 20 % efektywności energetycznej. Kluczowa rola regionów i gmin w tym zakresie została już zresztą dostrzeżona przez Komisję Europejską i Parlament Europejski (1)”.
- b. W planowaniu przestrzennym na szczeblu lokalnym dostrzega istotny środek kształtowania w społeczeństwie całościowego podejścia nastawionego na dbałość o klimat i efektywność energetyczną. Na tym szczeblu decyduje się o lokalizacji infrastruktury, miejsc pracy, zakładów i osiedli, może on więc przyczynić się do ograniczenia zapotrzebowania na transport oraz do zwiększenia jego efektywności energetycznej, a także do rozbudowy sieci ciepłowniczej oraz energetyki wiatrowej i do szerszego wykorzystania energii geotermalnej.
- c. Uważa, że w sektorze publicznym zasadniczo można osiągnąć jeszcze znaczne oszczędności energii — jest to ogromny, niewykorzystany dotąd potencjał. Odpowiednie wsparcie i zachęty mogą zwiększyć efektywność energetyczną i obniżyć koszty energii, a zarazem stymulować tworzenie nowych miejsc pracy.
- d. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź „nowej inicjatywy na rzecz finansowania zrównoważonej energii” i apeluje, by znaczna część środków na działania w ramach tej inicjatywy przeznaczona została na finansowanie projektów realizowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym, w pierwszej kolejności zaś tych projektów, które dotyczą efektywności energetycznej.
- e. Przypomina o istotnym znaczeniu prac prowadzonych przez lokalne i regionalne agencje energii w całej Unii. Są one strategicznymi partnerami w ramach europejskiej polityki energetycznej i ich działania powinny być lepiej wspierane i wykorzystywane przez Unię Europejską.
- f. Wzywa do utworzenia grupy roboczej obejmującej Komisję i przedstawicieli samorządów lokalnych i regionalnych oraz ich sieci, aby wypracować nową wizję dotyczącą efektywności energetycznej, opartą na podejściu oddolnym.

8. Co się tyczy sześciu priorytetowych projektów określonych jako zasadnicze dla Unii Europejskiej, zauważa, nie oceniając treści zaproponowanych projektów, że:

- a. Należałoby przedstawić szacunkowe koszty związane z projektami, aby umożliwić racjonalne porównanie z innymi inicjatywami przed formalnym zatwierdzeniem projektów zaproponowanych jako priorytetowe. Projekty te bowiem mogą wymagać znacznej części dostępnego budżetu.
- b. Wydaje się, że niektóre spośród sześciu zaproponowanych projektów mają wyższy priorytet niż inne, jako że przewidziano już dość szczegółowe postanowienia odnośnie do ich realizacji (sporządzanie komunikatów i plan działania obejmujący środki finansowania), podczas gdy harmonogram wdrażania pozostałych jest znacznie bardziej nieokreślony.
- c. Uznaje, że wzajemne połączenia są niezbędne, by pozwolić na dywersyfikację ryzyka i wzmocnić solidarność między państwami członkowskimi. Zgadza się także, że w celu zagwarantowania dostaw zarówno gazu, jak i energii elektrycznej dla wszystkich obywateli UE, konieczne są duże zmiany w wewnętrznej infrastrukturze energetycznej UE. Podkreśla, że zmiany w europejskiej infrastrukturze energetycznej są niezbędne także w związku z rozwojem zdecentralizowanej produkcji energii i rozwojem energii odnawialnej w Europie. Wszelkie decyzje dotyczące inwestycji w europejską infrastrukturę energetyczną powinny uwzględniać cele Unii w tej dziedzinie. Nie oceniając treści proponowanych sześciu projektów w dziedzinie infrastruktury energetycznej, przewiduje, że szczegółowe potrzeby w zakresie finansowania, które zostaną określone w latach 2009–2010, będą ogromne, i apeluje, by w przyszłych budżetach UE istniała możliwość nadania pewnego priorytetu także projektom na rzecz efektywności energetycznej i ograniczenia wpływu międzynarodowego ruchu pasażerskiego.

9. W odniesieniu do inwestycji podkreśla ponadto, że transformacja europejskiego systemu energetycznego w kierunku systemu bardziej zdecentralizowanego wymaga znacznych inwestycji, konsultacji z podmiotami lokalnymi i regionalnymi oraz większego uznania ich roli w dziedzinie polityki energetycznej.

10. Jeśli chodzi o część poświęconą wewnętrznym rezerwom energii, podkreśla, że:

- a. Zasadniczą rolę powinna odgrywać energia ze źródeł odnawialnych, w zgodzie z celami 3x20 i przy uwzględnieniu związanych z nią korzyści ekonomicznych, społecznych i ekologicznych. Przypomina tu swoją opinię w sprawie promocji energii odnawialnej (2). Ponadto:
 - Z zadowoleniem przyjmuje propozycję sporządzenia komunikatu na temat przezwycięzania barier napotykanych przez energetykę odnawialną w UE. Wnosi, by opublikowano go jak najszybciej, najpóźniej zaś w roku 2010, oraz by był regularnie aktualizowany i uzupełniany o środki konieczne do przezwycięzania stwierdzonych barier.

(1) CdR 241/2008 fin

(2) CdR 160/2008 fin

- Przypomina, że problemy związane z sieciami transportu i dystrybucji mają podstawowe znaczenie w związku z rozwojem energii odnawialnej. Wnosi, by Komisja Europejska przygotowała komunikat w sprawie rozwoju europejskiej supersieci, o której mowa w drugim strategicznym przeglądzie. Komunikat ten poświęcony byłby przede wszystkim kwestiom infrastruktury i możliwościom oferowanym przez technologie „sieci inteligentnych” (*smart grids*) w związku z realizacją celów 3x20 Unii Europejskiej oraz dotyczyłby przejścia do większej decentralizacji produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Ponadto w komunikacie tym należałoby w nowym kontekście umieścić zawarte w drugim strategicznym przeglądzie propozycje dotyczące sieci transportowych i dystrybucyjnych, aby zapewnić rzeczywiście całościowe podejście do tych spraw.
- b. Energia jądrowa uzależniona jest od paliwa zasadniczo importowanego, a zatem nie można jej traktować jako energię własną. Za to wykorzystywanie energii jądrowej ma konsekwencje wewnętrzne, które ciążą na samorządach terytorialnych, zwłaszcza jeśli chodzi o zagrożenia związane z tą postacią energii i z gospodarowaniem odpadami jądrowymi. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź sporządzenia „zmienionego wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie stworzenia wspólnotowych ram bezpieczeństwa jądrowego” i sugeruje, by podjęto w nim również kwestię zrównoważonego gospodarowania odpadami jądrowymi oraz jego kosztów.
- c. Również węgiel staje się w coraz większym stopniu paliwem importowanym i nie tylko jego transport, ale także spalanie i pozostałości po spalaniu węgla wiążą się ze znacznymi problemami pod względem emisji. Jego dalsza eksploatacja, jeśli jest konieczna, powinna zatem opierać się na wysokowydajnych i niskoemisyjnych elektrowniach.
- d. Wnosi, by Komisja utrzymała najwyższe normy ochrony środowiska przy ocenie możliwości eksploatacji własnych niekonwencjonalnych rezerw energii ze źródeł kopalnych (takich, jak te wymienione w pkt 2.5 akapit 7–8 drugiego strategicznego przeglądu) i wzięła pod uwagę wszystkie warunki zewnętrzne związane z eksploatacją tych rezerw przy ocenie ich opłacalności ekonomicznej.
- e. Uważa, że w ramach udzielanego wsparcia należy tak systematyzować priorytety, by zachęcać do badań naukowych i rozwoju w zakresie wykorzystywania czystej energii ze źródeł odnawialnych pochodzenia morskiego, jak np. energia wiatru na pełnym morzu, fal, pływów i prądów morskich, wzięwszy pod uwagę, że ten rodzaj energii nie znalazł jeszcze zastosowania komercyjnego. Niemniej UE ma w tym obszarze potencjał, by osiągnąć przewagę konkurencyjną i odgrywać wiodącą rolę w ochronie środowiska.

11. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź dotyczącą „komunikatu w sprawie finansowania technologii niskoemisyjnych”. Mając na względzie, że w komunikacie tym uwzględnione zostaną dochody uzyskane dzięki przeglądowi dyrektywy w sprawie systemu handlu uprawnieniami do emisji, przypomina swoją opinię z inicjatywy własnej na ten temat, w której „zaleca, by państwa członkowskie przeznaczały dla władz lokalnych i regionalnych przynajmniej 30 % wpływów pochodzących ze sprzedaży

na licytacji przydziałów, aby promować energię ze źródeł odnawialnych i efektywność energetyczną w końcowym wykorzystaniu energii [...] ⁽¹⁾”.

Podkreśla ponadto, że w związku z dążeniem do możliwie efektywnego wykorzystywania dostępnych zasobów budżetowych, technologie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, których rozwój znajduje się wciąż w stadium początkowym i które nie zdołają rozwiązać problemu wytwarzania energii ani bezpieczeństwa dostaw, nie powinny być finansowane w stopniu nieproporcjonalnym względem technologii w dziedzinie efektywności energetycznej czy energii odnawialnej.

12. Pozytywnie ocenia propozycję mającą na celu wyznaczenie agendy politycznej na rok 2030 i wizji na rok 2050. Prawdziwe strategiczne wytyczne, decyzje inwestycyjne i projekty infrastrukturalne można sensownie rozważać tylko w perspektywie długoterminowej. Wyraża zdziwienie, że na niewyczerpującej liście zagadnień wymienionych w związku z wizją na rok 2050, temat: „Ograniczenie do 2050 r. emisji dwutlenku węgla powodowanych w związku z zaopatrzeniem UE w energię elektryczną” zdaje się priorytetowy, jako że proponuje się, by podjąć go już w najbliższym strategicznym planie na rzecz technologii energetycznych. Chociaż zagadnienie to niewątpliwie jest ważne i obiecujące, inne są co najmniej tak samo, jeśli nie wręcz bardziej naglące. Opracowując wizję na rok 2050, należy przedstawić całościową strategię, a nie koncentrować się na ograniczonej liczbie tematycznych priorytetów.

B. Przekształcenie dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

I. Zalecenia polityczne

13. Z zadowoleniem przyjmuje ideę przekształcenia dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

14. Podkreśla, że konieczne są niezwłoczne, szerzej zakrojone działania w sektorze charakterystyki energetycznej budynków ze względu na związane z nimi korzyści:

- pod względem celów Unii w dziedzinie polityki energetycznej i klimatycznej,
- w kategoriach społecznych (coraz większe trudności obywateli w związku z kosztem ogrzewania mieszkań). Podkreśla ponadto, że obecna kryzysowa sytuacja sprzyja pogłębianiu się istniejących nierówności społeczno-gospodarczych pomiędzy tymi obywatelami, którzy będą w stanie pokryć koszty renowacji poprawiających charakterystykę energetyczną budynków i korzystać z obniżonych rachunków za energię, a rosnącą liczbą obywateli, którzy, nie będąc w stanie sfinansować takich renowacji, będą musieli ponosić coraz wyższe koszty rachunków.
- w kategoriach gospodarczych oraz jeśli chodzi o tworzenie bogactwa i miejsc pracy na szczeblu lokalnym.

15. Kładzie nacisk na pilny charakter tych kwestii i w związku z tym wnosi, by Rada i Parlament zagwarantowały, że zostaną w tym zakresie podjęte szybkie i ambitne decyzje. Apeluje również do państw członkowskich, by nie doprowadziły do ponownych opóźnień w transpozycji i wdrażaniu, jakie stwierdzono w przypadku pierwszej wersji omawianej dyrektywy.

⁽¹⁾ CdR 161/2008 fin.

16. Wzywa Komisję, aby ułatwiła realizację systemu świadectw charakterystyki energetycznej poprzez ustanowienie programu wymiany dobrych praktyk, zastosowanie rozwiązań technicznych oraz wykorzystanie zamówień publicznych do poprawy efektywności energetycznej wśród państw członkowskich oraz ich samorządów lokalnych i regionalnych.

17. Przypomina, że samorządy lokalne i regionalne odgrywają fundamentalną rolę we wdrażaniu omawianej dyrektywy, mianowicie:

- poprzez zarządzanie własnymi budynkami;
- poprzez swoje kompetencje w dziedzinie planowania przestrzennego i udzielania pozwoleń na budowę, wykorzystania materiałów budowlanych o lepszych właściwościach izolujących, jak również w zakresie jakości prac budowlano-remontowych;
- przy zbiorce i utylizacji surowców wtórnych celem poszerzenia wachlarza dostępnych źródeł energii (na potrzeby wytwarzania elektryczności i ciepła);
- poprzez swój bliski kontakt z obywatelami.

Władze lokalne i regionalne w Europie dobrowolnie podjęły wiele inicjatyw w zakresie charakterystyki energetycznej budynków, w tym np. działania zmierzające do racjonalizacji zużycia energii w budynkach mieszkalnych i publicznych czy przedsięwzięcia w ramach regeneracji przestrzeni miejskiej. Państwa członkowskie powinny w pełni włączyć władze i podmioty lokalne i regionalne w proces wdrażania omawianej dyrektywy jako strategicznych partnerów, starać się wykorzystać ich doświadczenie i zadbać o propagowanie i powielanie najlepszych praktyk. Wzywa w związku z tym do włączenia władz lokalnych i regionalnych w proces sporządzania krajowych planów działania.

18. Jest zdania, że proponowane przekształcenie wzmacnia dyrektywę pod wieloma względami. W szczególności pozytywnie ocenia:

- Propozycje dotyczące stopniowego obniżenia lub zniesienia progów 1 000 m². Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że utrzymano progi 250 m² (w art. 12 ust. 1 przekształcenia).
- Ulepszenia dotyczące systemu świadectw charakterystyki energetycznej (m.in. obowiązek zamieszczania informacji na temat charakterystyki energetycznej w każdym ogłoszeniu o wynajmie lub sprzedaży).

19. Pragnie podkreślić, że konieczne jest rozwijanie dyrektywy na podstawie konkretnych doświadczeń związanych z jej wdrażaniem, po dokonaniu ich odpowiedniej analizy i oceny. Należy także ocenić, jakie jest znaczenie świadectw charakterystyki energetycznej oraz m.in. sposobu, w jaki są one zbudowane. Elastyczne podejście mogłoby pomóc rozwiązać problemy wynikające z braku kompetencji w przypadkach, gdy taki brak daje się zauważyć.

20. Jest zdania, że zaproponowana „metodologia porównawcza dla celów obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej” może stanowić skuteczne narzędzie benchmarkingu na szczeblu europejskim. Wnosi zatem, by opracowując taką metodologię, Komisja uwzględniła wszystkie warunki zewnętrzne, m.in. koszty zaniechania działania (degradacja środowiska naturalnego, zdrowia, pogarszanie się konkurencyjności itp., wynikające z niewystarczających inwestycji w zakresie efektywności energetycznej) oraz pozytywne efekty inwestycji w efektywność energetyczną (jeśli chodzi o tworzenie miejsc pracy i bogactwa, wsparcie badań, niezależność energetyczną, jakość i zrównoważony charakter powstających budynków itd.).

21. Ważne jest, by wzrost efektywności energetycznej w budynkach osiągać też w taki sposób, który nie wymaga inwestycji, lecz wystarczy np. lepsze gospodarowanie czy współdziałanie użytkowników obiektu. Nie brakuje samorządów lokalnych i regionalnych, które z sukcesem prowadzą takie prace.

22. Zwraca uwagę na konieczność udzielania ogółowi kompletnych informacji na temat parametrów stosowanych do obliczania opłacalności ekonomicznej zaleceń figurujących na świadectwie charakterystyki energetycznej, aby umożliwić mu jasne zrozumienie przeprowadzanych obliczeń oraz dać sposobność do ponownej oceny opłacalności środków z zakresu efektywności energetycznej w funkcji nowych elementów (takich, jak zmiany cen energii, premia przyznawana przez władze publiczne, długość życia urządzeń itp.).

23. Zwraca uwagę, że spośród zaproponowanych nowych środków szczególnie użyteczne są sprawozdania wymagane od państw członkowskich (m.in. w art. 5 ust. 2 i art. 9 ust. 3). Aby zagwarantować ścisłość tych sprawozdań, dyrektywa powinna przewidywać obowiązkowy udział władz lokalnych i regionalnych w ich opracowywaniu.

24. Przypominając swoją opinię w sprawie promocji energii odnawialnej ⁽¹⁾, pozytywnie ocenia obecność elementów koordynacji między omawianą dyrektywą a innymi ważnymi europejskimi aktami prawnymi w tej dziedzinie, szczególnie dyrektywą w sprawie usług energetycznych (2006/32/WE) oraz obecnymi i przyszłymi wnioskami dotyczącymi ekologicznych zamówień publicznych w UE. Elementy te zwiększają spójność całości i zmniejszają ciężar obowiązków spoczywających na państwach członkowskich dzięki połączeniu różnych wymaganych od nich sprawozdań.

25. Z zadowoleniem przyjmuje cel dotyczący zwiększenia liczby „budynków, których emisje CO₂ i zużycie energii pierwotnej są niskie lub równe zero” oraz fakt, że sektor publiczny ma w tym zakresie odgrywać rolę przykładu do naśladowania.

26. Przypomina jednak, że celem dyrektywy jest uzyskanie oszczędności energii w celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko. Wprowadzenie definicji „budynków, których emisje CO₂ i zużycie energii pierwotnej są niskie lub równe zero” nie może zatem prowadzić do uprzywilejowywania budynków o niskim poziomie emisji CO₂ kosztem tych o niskim zużyciu energii. Ponadto wizja ogólnego oddziaływania na środowisko powinno zawsze brać górę nad samym tylko kryterium emisji CO₂.

⁽¹⁾ CdR 160/2008 fin

27. Zwraca również uwagę na to, jak istotne znaczenie mają i jakie wyzwanie stanowią obowiązek kontroli jakości świadectw charakterystyki energetycznej oraz sprawozdań z przeglądu. Środek ten będzie miał zasadniczą wagę dla rzeczywistej poprawy jakości budynków w Europie.

28. Podkreśla, że kwestia wyboru momentu, w którym prace zostaną wykonane, będzie miała istotny wpływ na ogólne skutki dyrektywy. W związku z tym:

- Z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący dyrektywy, który zmierza do powiązania wszelkiej pomocy w zakresie budowy lub remontu budynków z przestrzeganiem przepisów w dziedzinie charakterystyki energetycznej. Powiązanie to należy wprowadzić w życie jak najszybciej, ale lepiej byłoby pozwolić, żeby zostało ono utworzone za pośrednictwem konkretnych programów krajowych i lokalnych.
- Proponuje, by rozważyć mechanizm określający moment, od którego budynki w trakcie eksploatacji będą musiały obowiązkowo spełniać przepisy w zakresie efektywności energetycznej. Celem takiego mechanizmu byłoby stworzenie warunków sprzyjających szybkiej poprawie jakości istniejących budynków dzięki stworzeniu doskonałej okazji do przeprowadzenia renowacji poprawiającej ich charakterystykę energetyczną.

29. Podkreśla, że wprowadzenie dyrektywy w życie wymaga znacznych wysiłków w dziedzinie szkoleń. W tym względzie proponuje, by włączyć postanowienie ustanawiające:

- obowiązek państw członkowskich dotyczący podjęcia wszelkich kroków niezbędnych do przeprowadzenia oceny potrzeb w tym zakresie i ich odpowiedniego zaspokojenia, a w szczególności zapewnienia odpowiedniego finansowania, które pozwoli zagwarantować dostępność pracowników o odpowiednich kwalifikacjach,
- obowiązek nawiązania do tego zagadnienia w krajowych planach działania na rzecz efektywności energetycznej.

30. Jeśli chodzi o szkolenie specjalistów, zwraca uwagę na sukces, jaki odniosły podjęte na szczeblu lokalnym i regionalnym inicjatywy adresowane do całej branży budowlanej, które polegały na tworzeniu grup dyskusyjnych obejmujących przedstawicieli różnych fachów (hydraulików, murarzy, elektryków itp.) w celu wymiany zdań na temat interakcji, jakie zachodzą między ich różnymi rolami w procesie budowy budynku. Doświadczenia te okazały się dobroczynne dla jakości procesu budowlanego ogólnie, a w konsekwencji — dla jakości samych budynków. W tych grupach, w których efektywność energetyczna została uznana za cel do osiągnięcia, możliwe było znalezienie skutecznych i innowacyjnych rozwiązań dzięki współdziałaniu między przedstawicielami różnych zawodów.

31. Podkreśla konieczność odpowiedniego oszacowania faktycznych nakładów początkowych wynikających z dyrektywy, które byłyby konieczne do zapewnienia odpowiednich zachęt finansowych, aby wesprzeć i przyspieszyć wdrażanie dyrektywy. W związku z tym:

a. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w planie naprawy gospodarczej przedstawionym przez Komisję w grudniu 2008 r. inwestycje w efektywność energetyczną zostały uznane za szansę dla gospodarki europejskiej.

b. Niemniej wyraża ubolewanie, że biorąc pod uwagę stan na marzec 2009 r., zatwierdzona przez Radę Europejską kompromisowa propozycja dotycząca finansowania projektów infrastrukturalnych, przedstawiona przez Komisję jako część europejskiego planu naprawy gospodarczej, nie przewiduje żadnych inwestycji w projekty, których celem jest poprawa efektywności energetycznej.

Tymczasem projekty takie jak „Energy Smart Buildings Campaign” (kampania na rzecz inteligentnych budynków energooszczędnych) przygotowana na podstawie konkretnych doświadczeń w sektorze odnawialnych źródeł energii przez Europejską Radę ds. Odnawialnych Źródeł Energii (EREC) wymagają jedynie niewielkich inwestycji w skali całego planu naprawy gospodarczej (300 milionów EUR), a miałyby znaczny wpływ na energetykę, środowisko naturalne a także na zatrudnienie (szacunkowo 150 tys. nowych miejsc pracy). Bardzo szybko przyczyniłyby się one do pobudzenia działalności gospodarczej (czego skutki dałyby się odczuć już w roku 2010), czemu towarzyszyłby efekt pomnożenia środków (każde zainwestowane w tej kampanii euro przyniosłoby nawet 33 euro inwestycji w budynki o lepszej charakterystyce energetycznej).

Projekt „Energy Smart Buildings Campaign” polega na połączeniu trzech kampanii na rzecz inteligentnych budynków energooszczędnych skierowanych do 1) właścicieli, 2) struktur mających dać efekt pomnożenia, 3) środowisk zawodowych (w tym zajmujących się kształceniem).

c. Zwraca uwagę, jak ważne jest, by przyspieszyć wykorzystanie funduszy strukturalnych na inwestycje w zakresie efektywności energetycznej w budynkach. W tym kontekście:

- z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej dotyczącą zmiany rozporządzeń w sprawie EFRR w celu ułatwienia inwestycji w dziedzinie efektywności energetycznej ⁽¹⁾;
- wnosi, by państwa członkowskie starannie rozważyły zmianę niektórych części swoich programów operacyjnych, tak aby ważniejsze miejsce w nich znalazła kwestia efektywności energetycznej w budynkach, szczególnie zaś w mieszkaniach socjalnych;

d. Popiera inicjatywę Komisji Europejskiej zmierzającą do tego, by trwale zezwolić na stosowanie obniżonych stawek podatku VAT w sektorze budownictwa mieszkaniowego, w tym w odniesieniu do prac remontowych ⁽²⁾.

e. Popiera wysiłki Komisji Europejskiej mające na celu opracowanie — we współpracy z EBI i EBOR — instrumentów finansowych służących poprawie efektywności energetycznej. Przypomina, że jednym z zasadniczych celów utworzenia takich instrumentów finansowych jest udostępnienie ich samorządom lokalnym i regionalnym, aby wesprzeć te ostatnie w ich działaniach jako głównych podmiotów w procesie wdrażania dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

f. Podkreśla potrzebę skoordynowania unijnych i krajowych środków przeznaczanych na ten cel.

⁽¹⁾ COM(2008) 838/3 wersja ostateczna.

⁽²⁾ COM(2008) 428 wersja ostateczna.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Art. 5 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Do dnia 31 grudnia 2010 r. Komisja określi metodologię porównawczą obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków lub ich części. Metodologia porównawcza różnicuje pomiędzy budynkami nowymi i istniejącymi oraz różnymi kategoriami budynków.</p> <p>Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 19 ust. 2.</p>	<p>1. Do dnia 31 grudnia 2010 r. Komisja określi metodologię porównawczą obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków lub ich części. Metodologia porównawcza różnicuje pomiędzy budynkami nowymi i istniejącymi oraz różnymi kategoriami budynków.</p> <p>Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 19 ust. 2.</p>

Uzasadnienie

Poprawka o charakterze technicznym, ma na celu skorygowanie oczywistego błędu dotyczącego wewnętrznego odesłania w dokumencie.

Poprawka 2

Art. 5 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie obliczają optymalny pod względem kosztów poziom wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej przy użyciu metodologii porównawczej określonej zgodnie z ust. 1 i odpowiednich parametrów, takich jak warunki klimatyczne, oraz porównują wyniki tego obliczenia z przyjętymi przez siebie minimalnymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej.</p> <p>Państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania ze wszystkich wyników obliczeń oraz ze wszystkich danych wejściowych i założeń użytych do celów tych obliczeń. Sprawozdanie może być włączone do planów działań na rzecz efektywności energetycznej, o których mowa w art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE. Państwa członkowskie przedkładają Komisji te sprawozdania co trzy lata. Pierwsze sprawozdanie należy złożyć najpóźniej do dnia 30 czerwca 2011 r.</p>	<p>2. Państwa członkowskie obliczają optymalny pod względem kosztów poziom wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej przy użyciu metodologii porównawczej określonej zgodnie z ust. 1 i odpowiednich parametrów, takich jak warunki klimatyczne, oraz porównują wyniki tego obliczenia z przyjętymi przez siebie minimalnymi wymaganiami dotyczącymi charakterystyki energetycznej.</p> <p>Państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania ze wszystkich wyników obliczeń oraz ze wszystkich danych wejściowych i założeń użytych do celów tych obliczeń. Sprawozdanie jest opracowywane w ścisłej współpracy z władzami i podmiotami lokalnymi i regionalnymi oraz może być włączone do planów działań na rzecz efektywności energetycznej, o których mowa w art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE. Państwa członkowskie przedkładają Komisji te sprawozdania co trzy lata. Pierwsze sprawozdanie należy złożyć najpóźniej do dnia 30 czerwca 2011 r.</p>

Uzasadnienie

Aby zagwarantować ścisłość sprawozdań wymaganych od państw członkowskich na mocy omawianej dyrektywy, konieczne jest, by były one opracowywane we współpracy z władzami i podmiotami lokalnymi oraz regionalnymi.

Poprawka 3

Art. 9 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Państwa członkowskie przekazują Komisji plany krajowe, o których mowa w ust. 1, najpóźniej do dnia 30 czerwca 2011 r. i co trzy lata składają Komisji sprawozdanie z postępów w ich wdrażaniu. Plany krajowe i sprawozdania z postępów mogą być włączone do planów działań na rzecz efektywności energetycznej, o których mowa w art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE.</p>	<p>3. Państwa członkowskie przekazują Komisji sporządzają plany krajowe, o których mowa w ust. 1, w ścisłej współpracy z władzami i podmiotami lokalnymi i regionalnymi oraz przekazują je Komisji najpóźniej do dnia 30 czerwca 2011 r., i ponadto co trzy lata składają Komisji sprawozdanie z postępów w ich wdrażaniu. Plany krajowe i sprawozdania z postępów mogą być włączone do planów działań na rzecz efektywności energetycznej, o których mowa w art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE.</p>

Uzasadnienie

Aby zagwarantować ścisłość sprawozdań wymaganych od państw członkowskich na mocy omawianej dyrektywy, konieczne jest, by były one opracowywane we współpracy z władzami i podmiotami lokalnymi oraz regionalnymi.

Poprawka 4

Art. 10 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
3. Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej są technicznie wykonalne dla konkretnego budynku i zawierają przejrzyste informacje dotyczące ich opłacalności ekonomicznej. Ocena opłacalności ekonomicznej opiera się na szeregu standardowych warunków, takich jak ocena oszczędności energii oraz leżące u podstaw ceny energii i stopy procentowe dla inwestycji koniecznych do wypełnienia zaleceń.	3. Zalecenia zawarte w świadectwie charakterystyki energetycznej są technicznie wykonalne dla konkretnego budynku i zawierają przejrzyste informacje dotyczące ich opłacalności ekonomicznej i szacowanego okresu amortyzacji (nie włączając w to zachęt finansowych i programów wsparcia). Ocena opłacalności ekonomicznej opiera się na szeregu standardowych warunków, takich jak ocena oszczędności energii oraz leżące u podstaw ceny energii i stopy procentowe dla inwestycji koniecznych do wypełnienia zaleceń. Dane, wartości i metody obliczeń zastosowane do oceny opłacalności ekonomicznej są wyraźnie podane na świadectwie charakterystyki energetycznej.

Uzasadnienie

Świadectwo charakterystyki energetycznej powinno zapewniać ogółowi jasne i łatwo zrozumiałe zalecenia oraz umożliwiać mu w dowolnej chwili porównanie teoretycznych ocen opłacalności ekonomicznej przeprowadzonych w momencie sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej z warunkami rzeczywistości zastanych, przy uwzględnieniu zmian kontekstu (ewolucja cen energii, stawek procentowych, kosztów urządzeń itp.) lub nowych czynników (premie przyznawane przez władze publiczne, planowany okres użytkowania itd.).

Poprawka 5

Art. 12 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zapewnienie, aby w przypadku gdy całkowita powierzchnia użytkowa powyżej 250 m ² w budynku, dla którego zostało wydane świadectwo charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 11 ust. 1, jest często odwiedzana przez ogół, świadectwo charakterystyki energetycznej było umieszczone w miejscu wyraźnie widocznym dla ogółu.	2. Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zapewnienie, aby w przypadku gdy w danym budynku całkowita powierzchnia użytkowa powyżej 250 m ² w budynku, dla którego zostało wydane świadectwo charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 11 ust. 1, jest często odwiedzana przez ogół, świadectwo charakterystyki energetycznej takiego budynku było umieszczone w miejscu wyraźnie widocznym dla ogółu.

Uzasadnienie

Umieszczanie świadectw charakterystyki energetycznej w widocznym miejscu we wszystkich budynkach często odwiedzanych przez ogół będzie miało zasadniczy wpływ na uwrażliwienie obywateli na znaczenie kwestii związanych z charakterystyką energetyczną budynków.

Poprawka 6

Artykuł 15 ust. 2 lit. b)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2b) zalecenia dotyczące opłacalnej ekonomicznie poprawy charakterystyki energetycznej systemu w danym budynku lub jego części. Zalecenia, o których mowa w lit. b), dotyczą konkretnego systemu i zawierają przejrzyste informacje dotyczące ich opłacalności ekonomicznej. Ocena opłacalności ekonomicznej opiera się na szeregu standardowych warunków, takich jak ocena oszczędności energii oraz leżące u podstaw ceny energii i stopy procentowe dla inwestycji.	2b) zalecenia dotyczące opłacalnej ekonomicznie poprawy charakterystyki energetycznej systemu w danym budynku lub jego części. Zalecenia, o których mowa w lit. b), dotyczą konkretnego systemu i zawierają przejrzyste informacje dotyczące ich opłacalności ekonomicznej i szacowanego okresu amortyzacji (nie włączając w to zachęt finansowych i programów wsparcia). Ocena opłacalności ekonomicznej opiera się na szeregu standardowych warunków, takich jak ocena oszczędności energii oraz leżące u podstaw ceny energii i stopy procentowe dla inwestycji. Dane, wartości i metody obliczeń zastosowane do oceny opłacalności ekonomicznej są wyraźnie podane w sprawozdaniu z przeglądu.

Uzasadnienie

Sprawozdania z przeglądu powinny zapewniać ogółowi jasne i łatwo zrozumiałe zalecenia oraz umożliwiać mu w dowolnej chwili porównanie teoretycznych ocen opłacalności ekonomicznej przeprowadzonych w momencie sporządzania sprawozdania z przeglądu z warunkami rzeczywistości zastanymi, przy uwzględnieniu zmian kontekstu (ewolucja cen energii, stawek procentowych, kosztów urządzeń itp.) lub nowych czynników (premie przyznawane przez władze publiczne, planowany okres użytkowania itd.).

Poprawka 7

Nowy art. 17a

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>17a <u>Szkolenie</u></p> <p>1. <u>Państwa członkowskie, w koordynacji z władzami i podmiotami lokalnymi i regionalnymi, podejmują wszelkie kroki niezbędne do tego, by zagwarantować szkolenie specjalistów z sektora budowlanego w zakresie nowych technologii, metod i materiałów umożliwiających poprawę charakterystyki energetycznej nowo stawianych i istniejących budynków. W związku z tym państwa członkowskie zapewniają odpowiednią ofertę ustawicznego szkolenia zawodowego dostępną dla wszystkich specjalistów już aktywnych zawodowo. Gwarantują ponadto, by szkolenia dla przyszłych specjalistów poddawano przeglądowi i regularnie odpowiednio dostosowywano. Państwa członkowskie, w koordynacji z władzami i podmiotami lokalnymi i regionalnymi, dbają także o to, by istniała dostępna dla wszystkich oferta szkoleń oraz taka liczba miejsc dla uczestników, aby możliwe było szkolenie odpowiedniej liczby ekspertów uprawnionych do wystawiania świadectw charakterystyki energetycznej oraz dokonywania przeglądu systemów technicznych, określonych w art. 13 i 14 niniejszej dyrektywy.</u></p> <p>2. <u>Państwa członkowskie zdają sprawę z podjętych inicjatyw i uzyskanych rezultatów w dziedzinie szkolenia, określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu, oraz na temat nowych środków, które w razie konieczności zamierzają podjąć. Do celów takiego sprawozdania państwa członkowskie, we współpracy ze swoimi władzami i podmiotami lokalnymi i regionalnymi, wykonują analizę potrzeb w zakresie szkolenia, które trzeba zaspokoić, aby zastosować się do postanowień niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie porównują swoje inicjatywy, podjęte lub planowane, oraz ich efekty w świetle wniosków tej analizy.</u></p> <p>3. <u>Państwa członkowskie sporządzają swoje sprawozdania, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w ścisłej współpracy z władzami i podmiotami lokalnymi i regionalnymi i przedkładają je najpóźniej 30 czerwca 2011 r.; co trzy lata przedstawiają nowe sprawozdanie. Sprawozdanie to może być włączone do krajowego planu działania na rzecz efektywności energetycznej, o którym mowa w art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE. Komisja publikuje sprawozdania z postępów poczynionych przez państwa członkowskie w dziedzinie szkolenia specjalistów. Sprawozdanie to zawiera porównanie analiz krajowych dotyczących potrzeb w zakresie szkolenia. Jeśli to stosowne, przedstawia również zalecenia i wytyczne w dziedzinie szkolenia specjalistów w ramach niniejszej dyrektywy.</u></p>

Uzasadnienie

Pomyślne wdrożenie niniejszej dyrektywy wymaga wyważonych działań w dziedzinie szkolenia. W dyrektywie należy działania te określić i uznać za obowiązkowe, a przy tym zdefiniować cele i obowiązki dotyczące sprawozdawczości.

Poprawka 8

Artykuł 19

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie podejmują i niezbędne środki celem informowania właścicieli lub najemców budynków lub ich części odnośnie do różnych metod i praktyk służących poprawie charakterystyki energetycznej.</p> <p>Państwa członkowskie dostarczają właścicielom i najemcom budynków w szczególności informacje o świadectwach charakterystyki energetycznej i sprawozdaniach z przeglądu, o tym, czemu one służą i jaki jest ich cel, o opłacalnych ekonomicznie sposobach poprawy charakterystyki energetycznej budynku oraz o średnio- i długoterminowych konsekwencjach finansowych niepodjęcia żadnego działania w celu poprawy charakterystyki energetycznej budynku.</p>	<p>Państwa członkowskie podejmują i niezbędne środki celem informowania właścicieli lub najemców budynków lub ich części odnośnie do różnych metod i praktyk służących poprawie charakterystyki energetycznej.</p> <p>Państwa członkowskie dostarczają właścicielom i najemcom budynków w szczególności informacje o świadectwach charakterystyki energetycznej i sprawozdaniach z przeglądu, o tym, czemu one służą i jaki jest ich cel, o opłacalnych ekonomicznie sposobach poprawy charakterystyki energetycznej budynku oraz o średnio- i długoterminowych konsekwencjach finansowych niepodjęcia żadnego działania w celu poprawy charakterystyki energetycznej budynku.</p> <p><u>Państwa członkowskie mają obowiązek konsultowania się z władzami lokalnymi i włączania ich na wczesnym etapie prac w celu opracowania programów działań informacyjnych i uświadamiających.</u></p>

Uzasadnienie

Zapisy przekształconej dyrektywy mają różnoraki wpływ na władze lokalne jako podmioty odpowiedzialne za planowanie oraz jako właściciele i zarządców wielu różnorodnych nieruchomości, w tym mieszkań socjalnych. Bliski kontakt samorządów lokalnych z obywatelami sprawia, że odgrywają one kluczową rolę w zapewnianiu informacji najemcom i właścicielom i w zachęcaniu ich do poprawy charakterystyki energetycznej swoich budynków, jak i do zmiany zachowań w odniesieniu do zużycia energii. Władze lokalne dysponują ponadto bogatą wiedzą i doświadczeniem.

Bruksela, 21 kwietnia 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE